

Бүрхит-монгол

ҮНЭН

№ 205 (4325)

1943 оной
ОКТАБРИЙН

6

среда

Сая 20 нүгөө

ВКП(б)-гэй Областной Комитедэй,
ВМАССР-эй Верховно Советдэй ба
ВКП(б)-гэй Улан-Удын ГК-гэй орган

НУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭЭЙ

Советскэ хургуулинуудай 5—10 клас-
гуудар нурасалай шэнэ жэл эхилээр
жэс недели болобо. Манай советскэ
фронхой хүжюун солгеон, жаргалан түгэл-
дэр залуу үетэн хадаа эрдэм бэлгэтэ
нам саашаада нуралсахын түлөө партида
дубад.

Энэ жэлдэ, хургуулинуудай нурасалай
эвэс жэл хадаа советскэ ээсбэгтэ хүс-
гүдэй түүхэтэ илалтануудай бэлдүүлгэдэ-
хэй байхан сагта эхилбэ. Тиймэнэ, манай
фронхой үхибүүд ээлжээтэ нурасалайгаа
хэлье угаа омгорхолтойгоор угтана. Үн-
дэрэгшэ зун амаралтын сагта бүхы нур-
гуулинуудай хурагшад ба багшанар, бол-
бол хаана-яанугүй колхоз ба совхозуудай
привалон дээрэ гаража, тэдэнэй
иал хүдлэмридэ аялбар эхэ
туна үзүүлхэдэ гадна, сэрбэр
гараар амилжа, ну ба тоноор хоол-
жон, тамир тэнхээтэй боложо, бэснэгэ
мүрөө найжаруулаад, шэнэ жэлийнгээ
нурасалай зантй захалба гэшэ. Мүн
тэршэлэн, энэ зун амаралтын сагта н-
дэрэгшэ олон хурагшад пионерскэ лагерь-
нуудта амархан байха юм. Хэдэн зуугаад,
ингаа багшанар курортто амархан байха.
Манай республиканы ардай гэгээрэлэй
орнууд болбол партино-советскэ ба
профсоюзна организацинуудай болон түг-
тээн хурагшадтайгаа ба тэдэнэй бүлэг-
дэрэгшэ халуун тулалжатайгаа
түлөө жэлэй нурасалай недодонхой
орно нилээдгүй хангалттайгаар угтал.
Шэрүүн хатуу сэрэг дайн боложо бай-
мса сагта, энэнтэй дашрамдан хэдэн
олон түбэгтэй бэрхшээлүүдэй байшье
шын, тэрэний бүрмүшэн зайлуулажа,
хургуулин зантйе амарше наагуулажа
иалжа ябадале советскэ патриотууд
шанжа шадаба. Энэ хадаа имгата дол-
доло жо ябан баатарлиг Улаан Армингаа
амжалтаа дулдагдан хэрэг болоно
шэ.

Мүнөө жэлдэ хэдэн олон нотагуудтэ
илин хургуулинууд, тэрэнэй халбаринууд
шээр нэгдэхэ болохой. Энэ хадаа гэр-
лээрэй фронт дээр эхэхэн илалта туй-
лан ябадал мүн.
Республикын бүхы хургуулинуудар наад
төгүлгөөр зантйе эхилжэ бүхы услове
би. Юундэб гэхэдэ, хургуулинууде
тетрадар хангаха түсбэ 165 процент гүй-
сэхэдэ. Мүн гуурилан, мөл, карандаш
ба бусад хэрэгсэлүүд 100 процент дүр-
гдэнэ байна. Мүн олонхи аймагуудар
хургуулин гэр байрсе занбарилжа ба
түлэ залууар хангаха түсбэ дүүргэдэ-
н ба дүүргэдэжшье байна.
Зарим аймагтэй гэгээрэлэй орнууд,
түдхэн партийна ба советскэ организа-
цинуудай тулалжатайгаар имгата өө-
дөлгөө үүсхэл гаргажа богинохон боло-
лэй курснууде үнэгэргэжэ эхин хургуу-
лин багшанаре олоор бэлдхэн, хураг-
шад дутагдаха ябадале усалхабад.
Эшэнь, Баргажанай, Баунтын ба бусад
арим аймагууд хургуулинууда багшанар
100 процент хангажа шадахан байха
ш.

Тийбэ яабашье, нурасалай шэнэ жэлдэ
ирти ба правительствын эринэн еоор
сүм бэлдхэн уутжа шадабди гэтын ар-
түүг гэшэ. Энэ тон шухала гүрэн түрэн
тэрэгтэ алдуу дутуу зүйлнүүдэ гаргана
аймагтэй гэгээрэлэй талууд, партийна,
советскэ ба комсомольскэ организацинууд

Түдхэн түрүүндэ, хургуулинууде орд
ба бурят-монгол хэлэнүүдтэ хургаха но-
моор хангаха хэрэг дүүргэдэггүй байна.
Хэдэн олон зүйлэй нэрэтэй 52.800 хэнг
нурасалай ном Москваа баха байхан
аад, мүнөө оройдоо 33.108 хэнг абтанхай.
Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл (директо-
рын нүхэр Монкегов) 7 зүйлэй нэрэтэй
18.000 хэнг ном хэблжэ хургуулинууде
дүүргэдэ хангахан оройдо, мүнөө миил 4 н-
рэтэй ном 3—3 мянган хэнгээр хэблжэ
дүүргэдэ хууха юм. Энэ номын хадаа
илангаа эхин хургуулинуудта зориула-
гдан байгаа. Тээ, эхин хургуулин
зантйе эхилхээр нарааа үлүү болоод
байна.

Манай республика соо 416 хургуулида
текущи занбары хэгдэхэ еһотой аад,
оройдоо 321 хургуулин занбары дүүрэн-
хэй. 25 хургуулин гэр байра капитална
занбарилда орохо байхан аад, 22-нын
занбарилдагда байха юм. Энэ шухала
хүдэлмэри хадаа оловхи аймагуудар
тиним гэшүүг муугаар эрхилэгдэхэ бай-
на. Жэсээлхэдэ, Баргажанай аймагтэй
9 хургуулин гэр байра занбарилдагда
еһотой байхан аад, мүнөө арайхан 4-нин
занбарилдагда дүүргэдэб. Хорин ай-
мгтэй 12 хургуулине занбарилхын оройдо
миил 9-нэй дүүргэбэ.
Мүнөө саг хүйтэршэ захалаа. Хургуу-
линууде октябрин 15-наа эхилжэ түл-
хэ саг газра орожо ербэ. Тээ, занбары-
лагдаггүй хургуулине түлхэхэдэ хнэл
туһатэй хэрэг болохо? Гансахан түл-
хэ хирнуу шагнахаа ондоо ашаг үрз
үгы байхан элитэ болоно.

Тийхэ зуураа хургуулинууде түлшөөр
хангаха хэрэг эхэхэн таһалалтай байна.
Жэсээлхэдэ, бүхы республикын хургуу-
линуудта хэрэгсэлгэдэ түлээтэй бэлдхэ-
лэй түсбэ оройдоо 90 процент дүүргэдэ-
хэй. Тэрэнхэй хургуулин газра зөөбөр-
лэгдшье абад үзэхэдэ оройдоо 29
процент дүүрбэ. Энэ хадаа тон аюултай
хэрэг болоод байханын элитэ болоно.
Прибайкальскэ аймагтэй хургуулинуудта
3.550 кубометр түлээн хэрэгтэй аад, мүн-
нөө 1.009 кубометр зөөбөрлөгдөд байна.
Кабанскын аймагтэй 7.600 кубометр түлшэ
бэлдхэхэ түсбэтэй аад, 3.976 кубометр
бэлдхэдэ, оройдоо 1.605 кубометрын
зөөгөд байха юм.

Республика соомнай бүхы дээрээ 110
багшанар дутахаар байна гэшэ. Эдэнэй
эхэхинь дунда хургуулинуудта, илангаа
шухала мэрэгжэлтэй гэхэ гү, али харин
хэлээр зааха багшанар дутаха болоно.
Жэсээнь, Бичурин аймагта 10 багшанар,
Заиграйн аймагта 8, Хорин аймагта 7 ба-
шанар дутаха юм.
Дээрэ дурсагдан баримтанууднаа то-
шолол хэхэдэ, энэ тон шухала хэрэг ха-
даа хангалтагүй байханын элитэ байна.
Ушар нимэнэй аймагтэй партийна, советскэ
ба олонитын организацинууд хадаа гэр-
гээрэлэй орнуудай хүдэлмэрине энэ гэр-
нээр шалжа үзөөд, тэдэнэй хүдэлмэридэ
эрид шууд туһалмажа үзүүлжэ, дээрэ
дурсагдан дутуу зүйлнүүдэ дары усал-
хаха хэмжээ абаха уялгагай.

ВМАССР-эй Совнаркомдо
Гүрэндэ талха тушааха түсбөө дүүргэтэрөө ороһо,
гурил, хилэмэ худалдаха ба андалдаха абадале
хорихо тухай

СССР-эй Совнаркомой 1943 оной сен-
тирбин 24-эй үдэр тогтоологой зохилуу-
лин, ВМАССР-эй Ардай Комиссарнай
Совет болбол гүрэндэ талха тушааха тү-
сбөө дүүргэтэрэе колхозууд, колхозни-
гууд ба үсын амжалтанай ороһо, гурил
би хилэмэ худалдаха гү андалдаха яба-
дале хорихон байна. Колхозуудай, кол-
хознигууд ба үсын амжалтанай тарья
талха худалдаха ябадал хадаа гүрэндэ
ороһо ба наран сэсэг тушааха (уялгага
тушаалгаар, МТС-эй хүдэлмэринин түлөө
зориулалта оруулха ба бусад) мүн тэр-
шэлэн колхозуудай үрнэ хааха ба малдаа
зориулха минимальна фонд байгуулха тү-
сбөө республика дотор бүхидөө дүүргэ-
лэй хүлээр, СССР-эй Совнаркомой
дүбөөрэлтэйгөөр хэгдэжэ болохо байна

Комсомолой 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ
Октябрин 20—22-то Москвада комсомо-
лой 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ олоборгойн
түмэрэмэй училшинуудай ба ФЗО-
гэй хургуулинуудай уран найханай само-
дөөлөөнтин Бүхэсоюзна харалган бо-
лохонь.

нилээд олон газарта үзэгдэнэ. Эндэ гэгээ-
рэлэй Ардай Комиссарнай хүдэлмэри-
лэгшэдэй ба мүн бусадше республиканска
организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй
эндүү элитэ байна.

Түдхэн түрүүндэ, хургуулинууде орд
ба бурят-монгол хэлэнүүдтэ хургаха но-
моор хангаха хэрэг дүүргэдэггүй байна.
Хэдэн олон зүйлэй нэрэтэй 52.800 хэнг
нурасалай ном Москваа баха байхан
аад, мүнөө оройдоо 33.108 хэнг абтанхай.
Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл (директо-
рын нүхэр Монкегов) 7 зүйлэй нэрэтэй
18.000 хэнг ном хэблжэ хургуулинууде
дүүргэдэ хангахан оройдо, мүнөө миил 4 н-
рэтэй ном 3—3 мянган хэнгээр хэблжэ
дүүргэдэ хууха юм. Энэ номын хадаа
илангаа эхин хургуулинуудта зориула-
гдан байгаа. Тээ, эхин хургуулин
зантйе эхилхээр нарааа үлүү болоод
байна.

Манай республика соо 416 хургуулида
текущи занбары хэгдэхэ еһотой аад,
оройдоо 321 хургуулин занбары дүүрэн-
хэй. 25 хургуулин гэр байра капитална
занбарилда орохо байхан аад, 22-нын
занбарилдагда байха юм. Энэ шухала
хүдэлмэри хадаа оловхи аймагуудар
тиним гэшүүг муугаар эрхилэгдэхэ бай-
на. Жэсээлхэдэ, Баргажанай аймагтэй
9 хургуулин гэр байра занбарилдагда
еһотой байхан аад, мүнөө арайхан 4-нин
занбарилдагда дүүргэдэб. Хорин ай-
мгтэй 12 хургуулине занбарилхын оройдо
миил 9-нэй дүүргэбэ.
Мүнөө саг хүйтэршэ захалаа. Хургуу-
линууде октябрин 15-наа эхилжэ түл-
хэ саг газра орожо ербэ. Тээ, занбары-
лагдаггүй хургуулине түлхэхэдэ хнэл
туһатэй хэрэг болохо? Гансахан түл-
хэ хирнуу шагнахаа ондоо ашаг үрз
үгы байхан элитэ болоно.

Тийхэ зуураа хургуулинууде түлшөөр
хангаха хэрэг эхэхэн таһалалтай байна.
Жэсээлхэдэ, бүхы республикын хургуу-
линуудта хэрэгсэлгэдэ түлээтэй бэлдхэ-
лэй түсбэ оройдоо 90 процент дүүргэдэ-
хэй. Тэрэнхэй хургуулин газра зөөбөр-
лэгдшье абад үзэхэдэ оройдоо 29
процент дүүрбэ. Энэ хадаа тон аюултай
хэрэг болоод байханын элитэ болоно.
Прибайкальскэ аймагтэй хургуулинуудта
3.550 кубометр түлээн хэрэгтэй аад, мүн-
нөө 1.009 кубометр зөөбөрлөгдөд байна.
Кабанскын аймагтэй 7.600 кубометр түлшэ
бэлдхэхэ түсбэтэй аад, 3.976 кубометр
бэлдхэдэ, оройдоо 1.605 кубометрын
зөөгөд байха юм.

Республика соомнай бүхы дээрээ 110
багшанар дутахаар байна гэшэ. Эдэнэй
эхэхинь дунда хургуулинуудта, илангаа
шухала мэрэгжэлтэй гэхэ гү, али харин
хэлээр зааха багшанар дутаха болоно.
Жэсээнь, Бичурин аймагта 10 багшанар,
Заиграйн аймагта 8, Хорин аймагта 7 ба-
шанар дутаха юм.
Дээрэ дурсагдан баримтанууднаа то-
шолол хэхэдэ, энэ тон шухала хэрэг ха-
даа хангалтагүй байханын элитэ байна.
Ушар нимэнэй аймагтэй партийна, советскэ
ба олонитын организацинууд хадаа гэр-
гээрэлэй орнуудай хүдэлмэрине энэ гэр-
нээр шалжа үзөөд, тэдэнэй хүдэлмэридэ
эрид шууд туһалмажа үзүүлжэ, дээрэ
дурсагдан дутуу зүйлнүүдэ дары усал-
хаха хэмжээ абаха уялгагай.

Түдхэн түрүүндэ, хургуулинууде орд
ба бурят-монгол хэлэнүүдтэ хургаха но-
моор хангаха хэрэг дүүргэдэггүй байна.
Хэдэн олон зүйлэй нэрэтэй 52.800 хэнг
нурасалай ном Москваа баха байхан
аад, мүнөө оройдоо 33.108 хэнг абтанхай.
Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэл (директо-
рын нүхэр Монкегов) 7 зүйлэй нэрэтэй
18.000 хэнг ном хэблжэ хургуулинууде
дүүргэдэ хангахан оройдо, мүнөө миил 4 н-
рэтэй ном 3—3 мянган хэнгээр хэблжэ
дүүргэдэ хууха юм. Энэ номын хадаа
илангаа эхин хургуулинуудта зориула-
гдан байгаа. Тээ, эхин хургуулин
зантйе эхилхээр нарааа үлүү болоод
байна.

Манай республика соо 416 хургуулида
текущи занбары хэгдэхэ еһотой аад,
оройдоо 321 хургуулин занбары дүүрэн-
хэй. 25 хургуулин гэр байра капитална
занбарилда орохо байхан аад, 22-нын
занбарилдагда байха юм. Энэ шухала
хүдэлмэри хадаа оловхи аймагуудар
тиним гэшүүг муугаар эрхилэгдэхэ бай-
на. Жэсээлхэдэ, Баргажанай аймагтэй
9 хургуулин гэр байра занбарилдагда
еһотой байхан аад, мүнөө арайхан 4-нин
занбарилдагда дүүргэдэб. Хорин ай-
мгтэй 12 хургуулине занбарилхын оройдо
миил 9-нэй дүүргэбэ.
Мүнөө саг хүйтэршэ захалаа. Хургуу-
линууде октябрин 15-наа эхилжэ түл-
хэ саг газра орожо ербэ. Тээ, занбары-
лагдаггүй хургуулине түлхэхэдэ хнэл
туһатэй хэрэг болохо? Гансахан түл-
хэ хирнуу шагнахаа ондоо ашаг үрз
үгы байхан элитэ болоно.

Тийхэ зуураа хургуулинууде түлшөөр
хангаха хэрэг эхэхэн таһалалтай байна.
Жэсээлхэдэ, бүхы республикын хургуу-
линуудта хэрэгсэлгэдэ түлээтэй бэлдхэ-
лэй түсбэ оройдоо 90 процент дүүргэдэ-
хэй. Тэрэнхэй хургуулин газра зөөбөр-
лэгдшье абад үзэхэдэ оройдоо 29
процент дүүрбэ. Энэ хадаа тон аюултай
хэрэг болоод байханын элитэ болоно.
Прибайкальскэ аймагтэй хургуулинуудта
3.550 кубометр түлээн хэрэгтэй аад, мүн-
нөө 1.009 кубометр зөөбөрлөгдөд байна.
Кабанскын аймагтэй 7.600 кубометр түлшэ
бэлдхэхэ түсбэтэй аад, 3.976 кубометр
бэлдхэдэ, оройдоо 1.605 кубометрын
зөөгөд байха юм.

Республика соомнай бүхы дээрээ 110
багшанар дутахаар байна гэшэ. Эдэнэй
эхэхинь дунда хургуулинуудта, илангаа
шухала мэрэгжэлтэй гэхэ гү, али харин
хэлээр зааха багшанар дутаха болоно.
Жэсээнь, Бичурин аймагта 10 багшанар,
Заиграйн аймагта 8, Хорин аймагта 7 ба-
шанар дутаха юм.
Дээрэ дурсагдан баримтанууднаа то-
шолол хэхэдэ, энэ тон шухала хэрэг ха-
даа хангалтагүй байханын элитэ байна.
Ушар нимэнэй аймагтэй партийна, советскэ
ба олонитын организацинууд хадаа гэр-
гээрэлэй орнуудай хүдэлмэрине энэ гэр-
нээр шалжа үзөөд, тэдэнэй хүдэлмэридэ
эрид шууд туһалмажа үзүүлжэ, дээрэ
дурсагдан дутуу зүйлнүүдэ дары усал-
хаха хэмжээ абаха уялгагай.

Мүнөөдэрэй номерто:

Таряатушаалгын темпые шангалда-
ха! (1-дөхи номерта).
ВМАССР-эй Совнаркомдо (1-дөхи
номерта).
И. Бурмистров.—Машино-трактор-
на паркын намар-үбэлэй занбарине
хана саг соой эмхидхэхэ (2-дөхи
номерта).
Малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэй
ударна нара (2-дөхи номерта).
Партийно-комсомольско ажабайдал
(2-дөхи номерта).
Французска сэрэгүүд Бастиде ороо
(2-дөхи номерта).

Социалистическэ Мүнөөдөрэй Түрүүшүүд

★ Иволгын МТС-эй комбайнер нүхэр
Улыто Дашинмаев 166 га тарья хурья-
нын оройдо 400 га хурьяба.
★ Яруунын аймагтэй Эгэтын МТС-эй
комбайнер нүхэр Климов 425 гектарай
тарья хурьяба, 228 килограмм горючи ал-
маба.
★ Заиграйн аймагтэй «III Интернаци-
нал» колхозной комсомольско-залуушуулай
хонхойн-товарна ферме (дагшань нүхэр
Базарова, комсоргын нүхэр Цыренжапо-

ва) түрүү фермэдэ тоологдоно. Тус фермэ
хонх үсхэбөрлхэ түсбөө 117 процент
дүүргэ. Өөһдөнгөөсө хүсөөр хонхойн 2
байра заажа, 707 центнер набша намаа
ба 2.500 центнер үбнэ суглуулан
ба малай үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэн боло-
нон байна.
★ ВЛКСМ-эй Обкомой дамжуулгын
Улаан туг бариха байгаа Кяхтын аймагтэй
«Шэнэ Байдал» колхозной комсомольско-
залуушуулай МТФ (дагшань нүхэр Очир-
жапова, комсоргын нүхэр Очиров) нү ту-

шаалгынгаа түсбө 101,4 процент, мал
үсхэхэ түсбөө 109 процент дүүргэ.
Мүнөө үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэн боло-
хой.
★ Сэлэнгын аймагтэй Загастайн «Соной
Сталиной нэрэмжэтэ колхозной нүхэр Чаг-
дуровай даажа байхан МТФ энэ жэлдэ
49 тугал абажа, нэгшье хорлогтугүүгөөр
түлжүүлбэ. Энэ жэлдэ 82 үнэ оройдо
оруула. Малай дулан, сахалан үбэл-
жэлгэдэ хүсэд бэлэн болохой

Советскэ Информбюроноо

О к т я б р и н 4 - э й о п е р а т и в н а м е д в е н

Октябрин 4-эй туршада ГОМЕЛЬСКО, МОГИЛЕВСКО ба ВИТЕБСКЭ зүгүүдэй
зарим участогууд дээрэ манай сэрэгүүд бага зэргын удхашанартай байлдаанууде хэжэ,
тус байлдаанууде хэжэ үедөө өөһдөгчөө позициянууде найжаруулан байна.
Зарим фронтууд дээрэ хүсэтэ тагнуул ба артиллерийскэ буудалдан болоо.
Октябрин 3-эй туршада манай сэрэгүүд бүхы фронтууд дээрэ 67 немецкэ танк
гэмтээн ба үгы хэнэн байна. Агаарай байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буу-
далгаар дайсанай 53 самолет унагаагдаба.

★ ★ ★

Гомельско зүгтэ Н-скэ соединенин
частнууд дайсанай 7 контратакые сухар-
рися сохино, полк шахуу немецкэ ябан
сэрэгне үгы хээ. Дайсанай хэдэн са-
моходно эхэ буу гэмтээгдэнэн ба 5 полево-
й эхэ буу, 4 хуягта транспортер ба бусад
трофей булагдан абтанхай байна. Ондоо
нэгэ участок дээрэ лейтенант Силецкийн
команда дор ябан булэг автоматичууд
улан рубежые гатадан гараад, үбнэ хул-
хан соогуур нэбтэрэн гаража, дайсанай
хажуу таладан гарахан байгаа. Автомат-
ичууд улан рубежэй хажууда бүхэжээн
немецүүдэ гэнтэн довтолгоор бута сохи-
жо манай подразделенинуудэй мүнэни-
е гатадан гараха ябадале ханган байна.
Манай авиаци дайсанай сэрэгүүдэй
бөөгэрэлтэ худар сохилтонууде хэбэ
Авиациин аюулануудар 10 немецкэ
танк, 40 эхэ буу, сэрэгэй ашаатай 100
гаран автомашина үгы хэгдэнэн ба гэм
тээгдэнэн байна.

★ ★ ★

Могилевско зүгтэ манай сэрэгүүд зарим
участогууд дээрэ өөһдөнгөөсө позициянууде
найжаруула байлдаанууде үргэлжэ-
лүүлбэ. Дайсан болбол аялбар шапта
контратаканыуде хэжэ, эзэлжэ байхан
рубежнүүдэ яабашье алдахгүй гэжэ эр-
мэлзэнэ. Н-скэ соединенин үсэд шапта
байлдаанууде хэнээнгээ эсэстэ неме-
цүүдэй сэргүүсэлтэе нуга лаража, түшэг
тулгуурин хэдэн пунктнууде эзэлбэ.
Байлдаанай болон газар дээрэ дайсанай
400 гаран үхээр үлөө. 2 үдэрэй байлдаан-
да дайсанай 20 эхэ буу үгы хэгдэнэн ба-
на. Булагдан абтанхай трофей ба плендэ
абтанхай хүнүүд бин.

★ ★ ★

Витебскэ зүгтэ манай сэрэгүүд бага
зэргын удхашанартай байлдаанууде хэбэ.
Нэгэ участок дээрэ Н-скэ соединенин
частнууд немецүүдэй олон тоото хаал-

хүүдээрнэ немецкэ сэрэгүүдэй сухаржа
эхлэн ябадал болбол солладууд ба
офицерүүдэй дайшалхы зоригые хухалаа.
Мүнөө офицерүүд немецкэ командова-
нин олодлодон гү, али зарим эндүүрэл-
гэнүүд тухай хэлсэхэе болижо, немецкэ
стратегийдэ орходо оройдо стратегие бу-
люу гэхэ хэбэртэйгээр хэлсэдэг болонхой.
Миний мэдэхэдэ манай дивизион офицер-
нүүд Германиян илаха тухай хэлсээнэй-
шье хэрэггүй гэжэ тоолоно. Гер-
маниин мүнөөнэй хүндэ байдал.
1918 оной байдалда эхэ абли болонинийн
намда элитэ. Мүнөөнэй кризис хэээ дэ-
дэ хэмжээдэ хүрэхэ гэшэб, немецкэ
арми үшөө хэдэ шэнээн тэсэжэ шалаха
гэшэб гэнэн асуудал мүнөө тагилдана.
—гэжэ 216-дахы немецкэ ябан сэрэгэй
дивизион 396-дахы полкхоо плендэ абта-
хан батальонной командир Вернер Вихерт
гэгшэ хөөрвэ.

★ ★ ★

Мариуполь городто немецко-фашистска
хара золигуудай ээриг муухайгаар аш-
алан тухай акт дор тунхаглагдаба: «Хөр
жэлэй туршада гитлеровецүүд Мариуполь
городой ажана амгалан хуужа байхан
хүнүүдэ тамалан ба зобохон, тус горо-
дэ найжарган ба үгы хэнэн байна. Фа-
шистска бузар булайнуудай зүгһөө советскэ
хүнүүдэ дэрлаха ба доромжло
и ябадал, городые ээриг муухайгаар на-
даргаха ябадал Мариуполь городой ээ-
лэгдэнэ түрүүшн үдэрһөө эхилээд, неме-
цкэ булмитарашадай тэрьдэхэ хүртэр
үргэлжэлөө. Эзэлдэ байха үедөө гитле-
ровскэ алууршад ажана амгалан хуужа
байхан хэдэн арбад мянган хүнүүдэ
буудан алаба. Ингаагад зобоодонон советскэ
гражданинууд танкада эсэргүү нүхэ-
нүүд соо ба олоууд соо, мүн тэршэлэн
Хрещатицкэ гэдэг тосхойн оройшо

ХРОНИКО

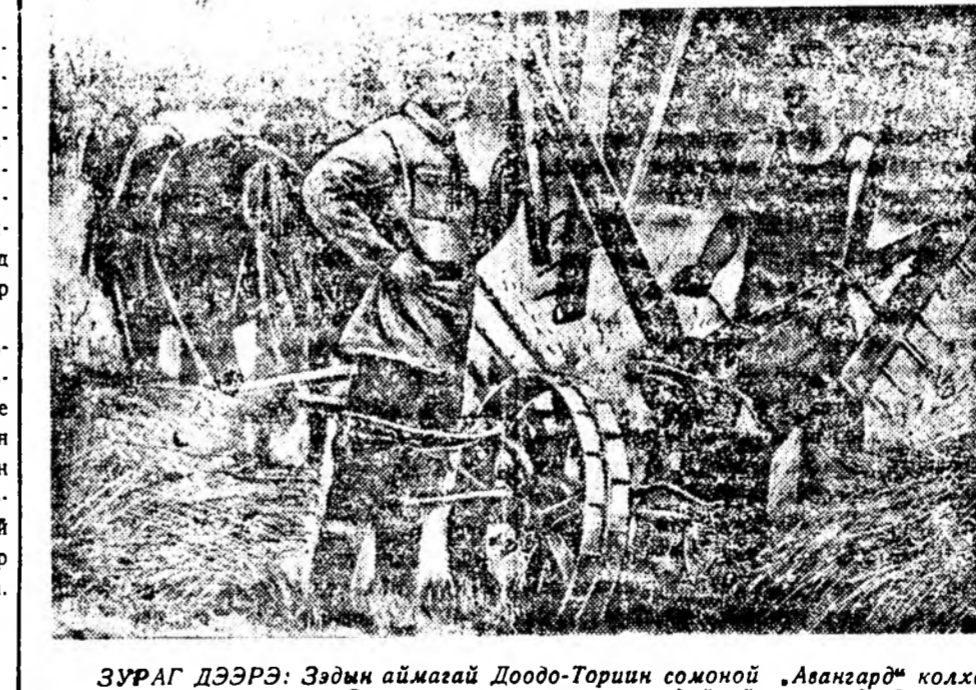
СССР-эй Верховно Советдэй Президиум
болбол нүхэр Александр Ефремович Бо-
гомоловые Национальна сүлөөлэлтын

французска комитедэй дэргэдэ хууха
СССР-эй бүрнэ эрхэтэ түлөөлэгшэ болгон
томилбо.

Таряатушаалгын темпые шангалха!

Ажалайн өдибхи дөөшөлбэ

МУХАРШЭБЭР, октябрин 5. (Телефо-
ноор). «Хүдөө-ажамын бүхы хүдэлмэри-
нүүдэ ба гүрэнэйгөө удрахы уялланууде
өйрын сагта амжалтатыйгаар гүйсэхэ-
хэй»,—гэнэн Амурска областин Свобод-
некско районхой эрэгтэй эмгэгтэй колхозни-
гууд ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй хан-
далга бэшгые аймагтэй бүхы колхознигууд
ба МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд халуунар
дэмжэнэ.
Колхознигуудай ажалайн бүтээсэ жэ-
шээгүй дөөшөлбэ. Сутайн сомоной Моло-
товой нэрэмжэтэ колхоз 1.400 га тарьяе
сүм хурьяжэ дүүргэ. Мүн тэршэлэн
тарьяанай хүрилэгтэе Сагаан-Шулуутайн
сомоной Лениной нэрэмжэтэ колхоз дүүр-
гэб. Үсэгэлдэр Никольско сельсоветэй
Ворошиловой нэрэмжэтэ колхоз нэгэ үдэр
соо 140 га газарай тарья хүрилэн байна.
П. БУДАЕВ,
ВКП(б)-гэй айкомой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ээдын аймагтэй Додо-Торин сомоной «Авангард» колхозной жамкын машинист. Эзэгэ оройно хамгаалтын байхай инвалид Дмитрий Парфенович ТЮГЬКИН. Энэ болбол сентябрин 20 болтор 316 гектарай тарья хабанан байха юм. Надаа захата (зүүн гарнаа) колхозной түрүүлэгшэ нүхэр П. И. КРОНЕВ эгшэ Тюткинтэй хөөрлөдөжэ байха.

А. ПОПОВОЙ фото.

Түсбөө 101 процент дүүргэбэ

Тарбагатайн аймагтэй «Красный боец»
колхозной нүхэр Ф. Максимовой хүтэлбэ-
рилдэ бригада үбнэ тарьянай хурьялда
жэсээтэ найжар хүдэлмэрилжэ, түрүү
бригада гэнэй нэрэ олонон байгаа.
Мүн энэ бригада харьтабын хурьялда
хүдэлмэрилжэ зуураа түсбөө 101 процент
дүүргэ. Өөһдөгчөө даалгадан участо-
гайгаа хартаабын монсогорше хартааба
гэнгүйгөөр хурьяа абанаара

Партийно-комсомольско ажабайдал

Политическэ темээр элидхэл болон

«Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дай тухай» нүхэр И. Сталиной номче аймагайга ажалшадай үргэнөөр шудалжа захалгантайн дашарамдуулан, ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айком болбол политическэ темээр элидхэлнүүдэ үнгэргэнэ.

коммунистууд, комсомолцууд ба хургуулин талаар дүүрэн бэлдхэлтэй ажалшад энэ номы бээрээ шудална.

Б. ЦЫРЕНЖАПОВ,

Бичурын комсомолцуудай үүсхэл

ВЛКСМ-эй XXV жэлэй оё ажалай амжалтар угтахын түлөө Бичурын аймагай комсомолцууд гүрэнд тарья тушаалгада халуун анхарала хандуула, колхозуудтай тушаалгын хамаг бригаданууды толгойлон ябана.

тэ колхозой комсомольско-залуушуулай транспортна бригада 18 улаанаа бүрдлэн ба гүрэнэй бэлдхэлэй пунктда 910 центнер сээр тарья тушаага.

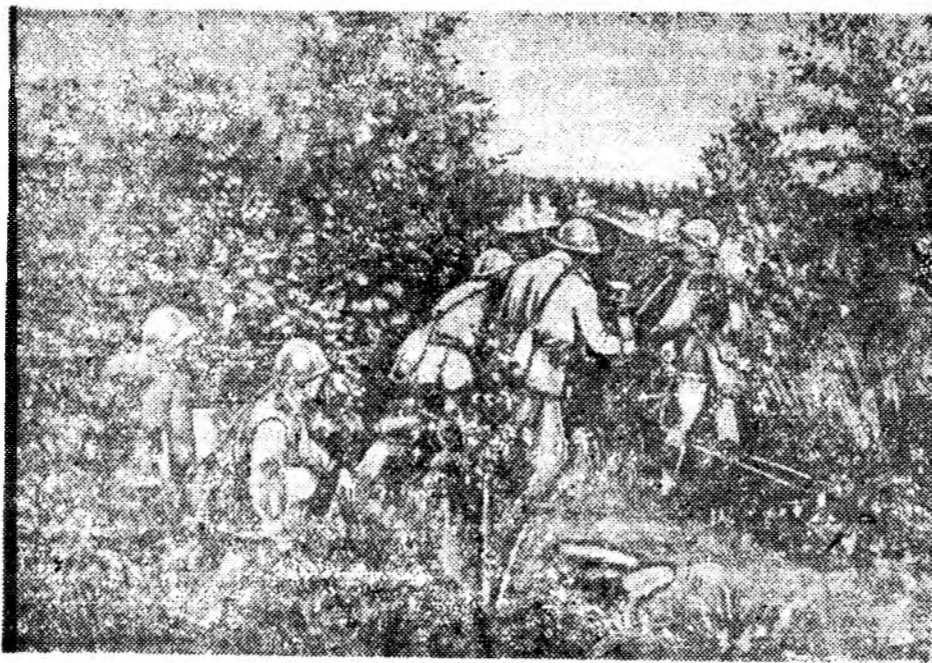
Ц. ДАМБАЕВ.

ВЛКСМ-эй XXV жэлэй оёдо ажалай бэлэг бэлдхэнэ

Республикын комсомолцуудай дунда ВЛКСМ-эй алдарт 25-дах оё ажалай үндэр бүтээсээр угтахын түлөө доциналистическэ мүрсөөнэй долгын угаа үргэнөөр дэлгэрүүлгдэнэ.

унаган малгайга абангуйгөөр хүдэлмэрлжэ байна.

Н. ОМБОЕВА.

ДАЙЛАЛДАЖА БАЙГАА АРМИ.

Капитан П. Н. МУХОРТОВАЙ командандаа истребиг ел нэ артиллерийскэ батареяны тагнуулаид хүнэй байнарой ямары тэмдэгтэй байн немцкэ дзот соо стереотрубай шэлэй ялагдай гэжэ хараа. Тагнуулаид тус дзодие ажалан хараха зуура немцкэ дзот тэндэ байаад хаража байна гэжэ мэдэбэ.

Л. ДОРЕНСКИЙН фото (ТАСС-эй фотохроника).

Малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэлэй ударна нара

Дулаан байранууды дууһынь бэлдэбэ

Мал үсхэлгэ болбол манай эндэх колхозуудай гэгээл шухала ажалын байна. Тэрэнэй элүүр энхэ ба тобир тарганаар хүжөөхэ гэжээ колхозоо бэхжүүлхэнь гадна нэн түрүүнд Улаан Армия элбэг дэлбэг элөө олоодо ба дулаан хубсааар түгсэ батаар хангаха ушартай мал үсхэлгэ дээрэ амжалта туйлаха ябадал илангаа үбэлэй харууналгаана дулдадаг юм.

лэн халуун хүдэлмэри дэлгэрүүлэн байгаа. Тэрэнэй ашаар нэгэ тугалай байра шэнэрлэн, хушан байранууды хабарилан, үшөө агуст нарада хоо хашаанууды шөбхэ шабаанһань сээрлэн ба иланга тугалай байранууды угаажа, сагадажа хатаан байха юм.

Тэньмэнэй алтайн сомоной колхозууд баһал энэһнээ дутуугуйгөөр бэлдэ.

Ц. ЦЫБЕНОВ.

хургаал абажа, найнаар бэлдэбэ

Үнгэрэгшэ үбэл хони хурьганга, хашарга буруугай хоо хашаань зүг бүхэнһөө нэрхирхэй. дороо хэбтэри муугай ба уйтан байн дээрэнэ Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо малай түрлэн соогуур хэдэ хэдэн толгойгоор гаргалжа ябалланууд гараһан байгаа.

хамаг найн хүсээ малай үбэлэй байра байдал барилга, забарилга ба дулаалга табан байна. Хамта дээрэ 30 хүн хүдэлмэрлэнэ. Мүнөө 700 толгой хурьгад байра шэнэр барилдажа түгсэ бэлэн болоо. Гадна эбэртэ малай томо томо хушан байранууды забарилан дулаалга эршэмтэйгээр ябуулагдажа байна.

Н. ДУЛМАЖАПОВ.

Бишигхан фельетон Гуурһанай хүбөөр гурбан бочко керосин гоожоо гэжэ дуулаа нэн гүт?

Гаяхан ханаанда ороогүй найрхамаар бэшэ хэрэг Хоридо элрбэ. Тэрэ ношнине үсхэнэн түрүүлгшэ танихгүй хадатгай түүхэ зам тухайн тобшохоноор хэлэжэ үгсэ.

Эгээл тэрэ үедэ эмнхэ сагай үнэтэй дэ баруун хойто зүгтэ барайжа юмэ харгадаба. Танижа ядаад Табхарай оройноо буухад тэжээлэ хүлээн трактор тэсэжэ ядан, аха ЧТЗ мундагһан атаарха халаглажа байба.

Газаһан харахда гайхалтайшэ хүн бэшэ—набтархан нягта бэтэй, нарин хонгөө дуутай, хүхэд байхдаа хүлөөрөө дэлбэжэ ханхнаса энедэг, уурлаад байхдаа уршмыжа, улаан шарайтай болодог.

«Нинтын гараша болгожо нүхэр Ц.Д. Дагбаевада 0,5 клг. керосин үгэхэ.

Сетегов Сафина, 23/11—1943 г.»

«Ажалта үдэртэй тооложо 0,5 клг. керосин нүхэр Нимаевта үгэхэ.

О. Нимаев, 19. 4. 1943 г.»

«Вахрушевгаар дамжуулжа 1,5 клг. керосин хотородо (?) үгэхэ.

Нимаев, 14. 5. 1943 г.»

Иимэ захиралта үгэнэн эзэн Нимаевай гараар эршэтэ ажалай керосин ишэ тившээ гоожониниһнэ эли бодо болоно бэшэ гү? Нимаев нүхэрэймэй хэлдэгээр гажан бочкоор бэшэ, гуурһанай хүбөөр гурбан торхо керосин гоожошодог юм ха юм.

Гайха ехэ!

Д. ЛУБСАНОВ.

Хилын саана

Улаан Армин амжалтанууд тухай американска журнал бэшэнэ

НЬЮ-Йорк, октябрийн 4. (ТАСС). «Форейн Афферс» гэдэг журналай октябрийн номерто Улаан Арми тухай Лелинда Стоу гэдэг американска журналистын статья тунхалгадаба.

ушарынь бэе тамир найнтай, хургуули мэргэжэл эхэтэй, ажал хэхэдэ шадамар ушаршаа болоно.

Ородой «хүсэн түгсэ ба мэргэнээр буудалаг артиллери хадаа механизирован германска дивизиондтэ эсэргүү тэмсэгтэ шиндхэхэ үүргэтэй байба гэжэ тэмдэглэнэ. Мүн тэрэшэлен элдэб янзын танхнууд ба эрхим классай самолетуудын байгуулаха тушаа Советскэ Союзай туйлан амжалтанууды тэмдэглэнэ.

«Улаан Армин үнэхөөрөө агуухэ гэжэ тэй байһынь мүнөө бүхэ дэлхэйн бумбарсэг дээрэ мэдэхэ болоо»—гэжэ Стоу бэшэнэ.

Улаан Арми гэгээ тон найнаар хубсаһан ба эбсэглэгдэн аад, барандаа шуху эрдэмтэй солдатууднаа бүрдлэнэ ородой эгээн түрүүшын арми мүн гэжэ магтана.

Леланда Стоу гэгшэ «дээрэһэн эхилээд доро хүртээр эрхим найн хүтэлбэритэй байһынь тэмдэглээд, тэрэ хадаа шадамар бэрхэ офицерууды угаа олон бин байн дээрэһэн болоно гэжэ тайлбарилна.

Французска сэрэгүүд Бастида ороо

ЛОНДОН, октябрийн 3. (ТАСС). Хойто Африкада байгаа союзна сэрэгүүдэй штаб болбол мүнөөдэр французска сэрэгүүд Бастида ороо гэжэ мэдэсэнэ. Энээн дээрэ нэмэхэд Корсика арал дээрэ немцүүдэй хэжэ байгаа сэрэгүүдтэ нута даргадаба гэжэ гэжэ тус мэдээлэл соо нэмэгдэнэ.

Союзигуудай авиацин довтолгонууд

ЛОНДОН, октябрийн 3. (ТАСС). Авигцини министрын мэдээсэлэй ёһоор октябрийн 2-ой һуни англиска бомбардировшигууд Монхендэ аймагтар шалт довтолго хэһэн байна. Уридшалан абтан то мэтээн дээрэһэн хархада, тус довтолго тон шангаар хэгдэнэһин элрүвэ.

Италидахи сэрэгэй ябууланууд

ЛОНДОН, октябрийн 3. (ТАСС). Хуулигар мэдээсэгдэхэн хадаа, англиска 8-дах арми Сан-Североһоо баруулжаа дабшаа үргэлжлөөр. Американска 5-дах армины частнууд Фридженто ба Беневенте эзлэб.

ЛОНДОН, октябрийн 4. (ТАСС). Октябрийн 3-ай һуни англиска бомбардировчло авиацин самолетууд Кассель туйлай шангаар довтолбо гэжэ Рейтер агентство мэдэсэнэ. Тинхээд 24 англиска бомбардировщик базадаа бусажа ерүүгэй.

Кларска радиогой дамжууланай ёһоор, американска 5-дах арми мүнөө үедэ Неаполиһа аяар холо саашаа гараад, Рим тээшэ сухаржа ябан германска сэрэгүүды түржэ байна.

Октябрийн 3-ай үдэр американска бомбардировшигууд Франци, Бельги ба Голланд дээрүү эдибхтэй ябууланууды хэһэн байна. Энэ довтолгоунда англиска зуугаад бомбардировшигууд, истребительнууд, доминионууды ба союзигууд авиацин хэдэн самолетууд хабадалсан байха юм.

ЛОНДОН, октябрийн 4. (ТАСС). Карска радиогой мэдээсэлэй ёһоор, американска 5-дах арми Голладэ эзлээ. 5-дах арми Беневентэһэ 15 километрын газарта байһан Гроттиннарта хүртэр ошобо.

Мүнөөдэр «Нидэдэг Хэрэм» гэдэг американска самолетууд Франкфуртта довтолго хэһэн тухай Лондондо хуултан мэдээсэгдэ.

Германида гэмэр гутар болоһон ба гомодолтой хүнүүды хатуугаар хэһэнэ

СТОКГОЛЬМ, октябрийн 3. (ТАСС). «Поммерше пейтунг» гэдэг гитлеровскэ газетэ болбол советско-германска фронт дээрхи байдал тухай, статья толилһон байна.

Мүнөөн тэнсэлгүй хатуугаар бөөдүлдэгдэ Хамаг бүхэ магазинууд ба олонгын газарта полицейскнууд энгэй хубсаһан ябажа тагнуул хээд, дурагүй үзэлтэй бин тухай хүн зонтой зороуга үгэ гү гарган бээрээ тэдэһинэ баряад, шэрлэ абаһана.

«Зүүн фронт дээрхи ушарал болоһон дээрэһэн нэгэ хэдэн нарын саада тээ дайн сэргэй тотальна заршамтай болоо гэжэ сонсоһон ушар хадаа, байдалай хурсадан дээрэһэн тингэһэн байгаа. Теэд энэ жэлэй турша соо тинхэ сагта ханаанда ороогүй юмэ үзэгдэжэ байдалай хубилһан байна. Зүүн зүгтэ германска сэрэгүүдэй мүнөө сухаржа байһан ябадал хадаа дайсанай хэһэн түрилтэ дээрэһэн боложо байһанын мэдээжэ»—гэнэ.

Хариуцагчтэ редактор Ц. ГАЛСАНОВ.

ЖЕНЕВА, октябрийн 4. (ТАСС). «Национал пейтунг» гэдэг швейцарска газетэ болбол Гиммлерэ дотоодо хэрэгүүдэй министр болгоһон саһна хойшо Германида террор хэжэ ябадал үзэгдөөгүй эхээр дэлгэрбэ гэлэн бэлтгэжэ.

Мүнөөдэр кинотеатруудта «ПРОГРЕСС» Мисай городой хубуун (Паре в ш нашего города) «ЭРДЭМ» Булад яама хатуужааб (Как закалялась сталь) Сеансунууды 4, 6, 8, 10 часта. Кассань—2 часнаа.

Машинно-тракторна паркын намар-үбэлэй забарилга хаһа саг соонь эмхидхэхэ

Машинно-тракторна станци, комбайнернууд ба трактористнууд колхозно элбэг баян ургаслэ хурьаха ехэ тарья талха, хартааба овош ба хүдөө-ажахын бусад продуктууды Улаан Армида ба ороодо угтахын тула колхозно полинууд дээрэ эршэмтэй шангаар ба ордоһотойгоор хүдэлмэрлжэ байна.

И. БУРМИСТРОВ, БМАССР-эй СНК-гэй консулынтант

Түрүү болохо Саянтын МТС трактор бүхэнөөрөө зөөлн хахалгалгаар 28,2 га газар элдэжэ, сентябрийн 20-до тракторна хүдэлмэрингөө жэлэй түсэбтэ 114,6 процент гүйсдхөө. Курбын, Саянтын, Хэжэнгын, Эгэтын ба бусад хэдэн машинно-тракторна станцинууд комбайноа хурьяалгынгаа түсэбтэ үлүүлэн дүргэһэн байна.

мар үбэлэй забарилга хаһа саг соонь ба шанар найнтайгаар үнгэрэгһэн дээрэһээ дулдадаг байна.

Бурят-Монголой солото хүнүүд болохо эрхим комбайнернууд трактористнууд шэн зоригто Улаан Армингаа боеүүдтэй гаргаа барилсан, немцкэ эзэмдэгшэды илаха ялалты ажалай фронт дээрэ шэрээжэ байна.

Саянтын, Түнхэнэй, Курбын, Иволгин машинно-тракторна станцинууд үнгэрэгшэ жэлдэ хаһа саг дээрэ забарилга бэлдхэл хэһэн дээрэһэн забарилга январь нарада дүргэһэн байгаа.

Эгэтын МТС-эй комбайнер нүхэр Клевом гэгшэ энэ жэлэй ургаса хурьяалгын үедэ өөрынгөө «Коммунар» комбайнаар 625 гектар үлүүтэй газарай ургаса хурьяажа, 720 килограмм горочи ба түрхихэ тоһон материал арбилба. Эгэтын МТС-эй комбайнер нүхэр Виноградов, Курбын МТС-эй комбайнернууд нүхэр Цырендоржиев Тудуб ба Шурьын Вахрам гэгшэд комбайнаар хурьяажа жэлэйнгээ түсэбтэ даалгабарине гурба дахинһаа үлүү дүүргэ.

Полевой хүдэлмэрин эхилхэ хүртэр үлэһэн сагаа залуу кадрнууды хурьяажа ябадалда, поли дээрэ машинануудда техническэ талаарынь ээлһэн табылдаа хэрэгтэй болодог багажа тоногууды бэлдхэл ябадалда хэрэглэнэ юм. Энээнэйлгээ ашаар эдэ МТС-үүд үйлдэбэрингөө түсэбүүды амжалтатайгаар дүүргэжэ, поли дээрэ ябууд дундын забарилгаууды хороожо, мүн тэрэшэлен трактораар хахлан гектар бүридөө бусад МТС-үүдтэ орходоо тон бага горочн гаргашалаа нэн.

Энэ жэлдэ хэдэн МТС, тракторист ба комбайнернууд хүдөө-ажахын хүдэлмэри дээрэ ехэ ехэ амжалтанууды туйлаад байхынь хажуугаар Хорин, Тарбагатай ба Ново-Брянска МТС-үүдэй хүдэлмэри угаа хангалтагүй байна.

Сибирин хүйтэн үбэлэй эрхэ байдалда трактор ба машинаудай забарилга үнгэрэгшэ тула уридшалан эхлэн бэлдхэлэй ажахын хүдэлмэри хэгдэхэ еһотой байда.

дай наадгүй хүдэлмэрлэхэ бүхэ эрхэ байдалы бин болгохо хэрэгтэй.

МТС-эй машинно-тракторна паркын забарилга амжалтатайгаар үнгэрэгшэ машиннуудта ба тэдэнгүй үбэлэй халагалмажлада хэһээлтэйгээр хандаха ябадал онсо шухала удахшанартай байда.

Машинно-тракторна паркын забарилга амжалтатайгаар үнгэрэгшэ машиннуудта ба тэдэнгүй үбэлэй халагалмажлада хэһээлтэйгээр хандаха ябадал онсо шухала удахшанартай байда. Заримдаа хүдөө-ажахын машиннууд, мүн МТС-үүдэй тракторнууд ба комбайнууды үбэлэй үедэ колхозуудай полевои станууд дээрэ гү, али зундаа хүдэлмэрлэн газарта поли дээрэ ямарышэ харууна ба нахоулуугүйгөөр үлэшдэг байна. Энэ жэлдэ машинанууды яабыше поли дээрэ гү, али колхозно полевои станууд дээрэ оржиго болохогүй.

Забарилган материалнууды, запас частнууды, түйлшэ ба нефтепродуктууды арбилжа асуудал тушаа МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд ба забарилган бүхэ коллектив анхарала табыа еһотой. Хэлэ хэдэн МТС-үүдтэ запас частнууды ба хомор материалнууды бүрдлэхэ ябадал үшөө эмхидхэгдээдүй. Эдэ частнууд ба материалнууды наринаар хямгадаха ябадал бөөдүлдэгдээдүй, деталууды гаргажа үгэхэ ябадал тус хэрэгтэ найчаар мэдэхгүй ба дүй дүршэл багатай клавоншигуудта даалгагдана.

МТС бүридэ Октябрийн түрүүшын үдэрнүүдтэ эхилжэ саялжэ, культиватор, дисковой боронжуулы забарилжа ябадалы эмхидхэхэ хэрэгтэй. Юуб гэжээ олонх МТС-үүд жаһаа байһан тракторнууд ба машинануудта нэгэ дор багтааха дулаан байрагүй байна. Урлан манай республикын машинно-тракторна станцинууд хэрэгтэй запасна частнуудта абаад наадгүйгээр забарилга үнгэрэгшэ байгаа нэн. Тинхээд мүнөө дайны эрхэ байдалтай болоһон дээрэһэн ажайлэдбэрһинөө запасна деталууды олоор абахабн гэжэ найдажа болохогүй хадаа тинхэ деталууды өөһэдүнгөө машинно-тракторна станцинуудай мастерскойнууд дээрэ шэрээжэ бүтээхэ ба хуушанинь хэһээл хэһээл яадалы эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Зарим МТС-үүдтэ мүнөө хүртэр деталуудай угаалгада керосин хэрэглэжэ байна. Хүсэтэ тодхолгонуудта ба заһагданан моторнууды яайлан сээрлэхэ ябадалда гаргашалхаар нефтепродукт үгэхэдөө нормироваллаггүй байна. Энэ мэтэн ябадал болбол хэрэгсэл ба материалһаа үнэтэ зүйлнүүды үлүүгээр гаргашалхада хүртэнэ.

Машинно-тракторна паркын забарилга эмхидхэхингээ хажуугаар МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд болбол забарилга хэхэ кадрнууды бэлдэхэхэ тухай шухала асуудалы мартата еһотой.

Доторийнгоо ресурснууды хэрэглэхэ запасна частнууды ба материалнууды гамнан арбилжа ябадалнууд болбол яабыше забарилган шанары муудуулха еһотой. Трактор ба хүдөө-ажахын машиннууд ба хүдөө-ажахын хямгадаха ябадалда тус забарилган эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо онсо анхарал табыгдаха еһотой. Машинно-тракторна станцинуудай директорнууд ба ахалагша механикууд шалгаха ба хэмжэхэ прибор, түхээрлэгнүүдтэ хэрэглэжэ заһагданан тусхай деталуудһаа эхилээд бүтэн машина болодог байха хүртэрын саг үргэлжэ шалгажа байха еһотой.

Республикын бүхэ предпринимчт дээрэ Октябрийн урда тээхи социалистическэ мүрсөөн хүсэтэ долгын шэнгээр дэлгэрэн байна. Мүн энэ мүрсөөн болбол трактор ба хүдөө-ажахын машиннуудта забарилга октябрийн түсэбтэ гүйсдэхэхэ ба үлүүлэн гүйсдэхэхын түлөө МТС-үүдтэ дэлгэрүүлгдэхэ еһотой байна.